

RZECZPOSPOLITA POLSKA
Zastępca
Rzecznika Praw Obywatelskich
Stanisław TROCIUK

Warszawa, *24 maja 2010 r.*

RPO-627014-V-AD/09

00-090 Warszawa Tel. centr. 0-22 551 77 00
Al. Solidarności 77 Fax 0-22 827 64 53

Pan
dr Mariusz Swora
Prezes Urzędu Regulacji
Energetyki
ul. Chłodna 64
00-872 Warszawa

Krzysztof Giermiejewski

W ostatnim czasie do Biura Rzecznika Praw Obywatelskich wpływają skargi od odbiorców paliwa gazowego dotyczące legalności przetwarzania przez Polskie Górnictwo Naftowe i Gazownictwo S.A. (PGNiG) danych w związku z aktualizacją umowy o dostawę gazu. Ze skarg tych oraz z treści wzorca „Umowy kompleksowej dostarczania paliwa gazowego” wynika, że PGNiG żąda podania takich danych jak: PESEL, NIP, nr dowodu osobistego, nr telefonu, adres poczty elektronicznej, nr faxu, a ponadto wskazania urządzenia gazowego, przez które będzie odbierane paliwo gazowe. Skarżący podnoszą że zakres żądanych danych jest zbyt szeroki w odniesieniu do celu, w jakim następuje ich zbieranie.

W aspekcie dotyczącym legalności przetwarzania w/w danych postępowanie prowadzi Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych poddając analizie treść „Umowy kompleksowej dostarczania paliwa gazowego”, „Wniosku o zawarcie umowy o przyłączenie do sieci gazowej” oraz „Oświadczenia dotyczącego tytułu prawnego do korzystania lokalu/objektu/nieruchomości...”. Aktualnie Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych bada legalność i adekwatność (zakres) danych osobowych przetwarzanych przez PGNiG dla wskazanych celów.

W ocenie Rzecznika zachodzi jednak uzasadniona obawa, że w/w praktyka PGNiG może w konsekwencji prowadzić do odmowy zawarcia umowy. W treści wzorca umowy kompleksowej

oraz w pozostałych w/w wzorcach nie zostało wskazane, które dane są niezbędne dla zawarcia umowy, a które fakultatywne, co może oznaczać, że intencją PGNiG jest uzyskanie wszystkich żądanych danych odbiorcy. Potwierdzają to skargi wpływające do Biura Rzecznika, które wskazują że PGNiG uzależnia zawarcie umowy kompleksowej od uzupełnienia w umowie wszystkich interesujących je informacji. W odpowiedzi na zastrzeżenia jednego z odbiorców gazu co do zakresu zbieranych danych PGNiG poinformowało, że jest gotowe zawrzeć aktualizacyjną umowę na dostawę paliwa gazowego, zaraz po uzupełnieniu na umowie numerów PESEL, numerów dowodów osobistych, przesłania kserokopii dowodów osobistych oraz po czytelnym podpisaniu umowy (kopia odpowiedzi PGNiG w załączeniu).

Z powyższego wynika, że PGNiG nie tylko pozyskuje dane osobowe, które nie są niezbędne do realizacji celu dla jakiego umowa jest zawierana, ale także żąda złożenia pod umową czytelnych podpisów, co jest również kwestionowane przez odbiorców gazu bowiem żaden przepis powszechnie obowiązującego prawa nie wymaga złożenia podpisu w takiej formie. Wymogu takiego nie zawierają przepisy Kodeksu cywilnego określające warunki zachowania pisemnej formy czynności prawnej, wprowadzające jedynie wymaganie własnoręcznego podpisu (art. 78 Kodeksu cywilnego). W utrwalonej na gruncie tego przepisu praktyce obrotu prawnego przyjmuje się za ważny podpis nie tylko podpis imieniem i nazwiskiem lub podpis samym nazwiskiem, lecz także - i najczęściej - skrót podpisu ("podpis nieczytelny"), którego wystawca zwykle używa przy podpisywaniu dokumentów i który jest "godłem" jego podpisu. Każda z wymienionych wyżej postaci podpisu spełnia warunki określone w art. 78 k.c.

Ponieważ dostawa gazu stanowi dla jego odbiorców w większości przypadków niezbędny warunek funkcjonowania ich gospodarstw domowych bądź też prowadzenia działalności gospodarczej wypełniają oni żądania PGNiG nawet wówczas, gdy je kwestionują i mają świadomość, że nie znajdują one oparcia w przepisach prawa. Z tego względu - jak należy przypuszczać - tylko w nielicznych przypadkach nie dochodzi do zawarcia umowy z odbiorcą którzy nie wyraził zgody na podanie w/w danych, z uwagi na fakt, że PGNiG odmawia zawarcia takiej umowy. W każdym z takich przypadków niewątpliwie powstaje spór na tle odmowy zawarcia umowy kompleksowej dostarczania paliwa gazowego, który może zostać poddany pod rozstrzygnięcie Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki na podstawie art. 8 ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. - Prawo energetyczne (Dz.U. z 2006 r. Nr 89, poz. 625 ze zm.).

W ocenie Rzecznika ze względu na ochronę praw odbiorców niezbędne jest jednoznaczne sprecyzowanie zakresu danych dotyczących odbiorcy gazu niezbędnych dla zawarcia każdej z umów zawieranych przez przedsiębiorstwo z odbiorcami, wymienionych w art. 5 Prawa energetycznego. Zachodzi również potrzeba wyeliminowania praktyki PGNiG polegającej na żądaniu złożenia pod umową czytelnych podpisów.

Wobec powyższego, działając na podstawie art. 13 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (Dz.U. z 2001 r. Nr 14, poz. 147 ze zm.) zwracam się o poinformowanie czy poruszone kwestie znane są w Urzędzie Regulacji Energetyki i czy spory dotyczące odmowy zawarcia z w/w powodów umowy kompleksowej dostarczania paliwa gazowego były już rozstrzygane, a jeśli tak to jakie rozstrzygnięcia wydawane były w takich sprawach. Jeżeli problem ten nie był dotąd w Urzędzie Regulacji Energetyki przedmiotem analizy na tle rozpoznawania konkretnych sporów proszę o jego zbadanie i przedstawienie stanowiska zajętego w tej sprawie.

ZAC. 1

Z poważaniem

